

воєдино планові перспективні оцінки різних позицій доходів і витрат на бюджетний період. Це перший з документів зведеного бюджету, котрий показує, який дохід планує отримати підприємство і які затрати при цьому воно матиме.

Звіт складають на підставі бюджету продажів, собівартості реалізованої продукції, комерційних та виробничих затрат. Цей звіт також містить дані про нерозподілені прибутки.

Прогнозний баланс є формою фінансової звітності, що містить інформацію про майбутній стан підприємства, який очікується внаслідок запланованих операцій.

Таким чином, конфігурація 1С 8.1 «Управління виробничим підприємством для України» надає керівництву підприємства й керівникам, відповідальним за розвиток бізнесу, можливості для аналізу, планування й гнучкого управління ресурсами компанії для підвищення її конкурентоздатності.

Висновки. Таким чином, система бюджетування є основою забезпечення фінансової стійкості підприємства в короткостроковому періоді. Використання інформаційно-аналітичних систем надає керівництву підприємства, менеджерам, відповідальним за розвиток бізнесу - можливості для ефективного бюджетування ресурсів компанії. Одним із найперспективніших програмних продуктів для бюджетування є система 1С Підприємство 8.1. «Управління промисловим підприємством для України».

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Управление денежными потоками. – К.: Ника-Центр, 2002. – 736 с.
2. Гейер Э.С. Методы оперативного информационного обеспечения деятельности машиностроительных предприятий: Дис...канд. экон. наук: 08.07.01. – Донецьк, 2002. – 192 с.
3. Оліфірова Ю.О. Бюджетування грошових коштів у системі управління підприємством 2006 года : Дис...канд. экон. наук: 08.06.01. – Донецьк, 2006
4. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. – Минск: Новое знание, 2001. – 816 с.
5. Шевчук В.Р. Аналітичне забезпечення раціоналізації грошових потоків підприємств (на прикладі меблевого виробництва України): Дис...канд. экон. наук: 08.06.04. – Л., 2000. – 174 с.

Рецензент – к.е.н., професор Аранчій В.І.

УДК 334.012.64:338.242

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Осацька Ю.Є., к.е.н., доцент

Дніпропетровська державна фінансова академія

У статті розглядаються основні причини, що гальмують розвиток малого бізнесу в Україні. Обґрунтовано позитивний вплив інтеграційної підтримки на розвиток малого бізнесу. Наводяться основні форми інтеграційної взаємодії підприємств великого та малого бізнесу; етапи виникнення та становлення громадських об'єднань підприємців. Визначено чинники, що стримують розвиток інтеграції великих та малих господарських структур в Україні.

In the article the basic main reasons that hamper the development of small business in Ukraine. There is substantiated by the positive impact of the integration of support for small business development. The basic forms of integration and interaction of enterprises large and

small businesses; stages of the formation of public associations and entrepreneurs. The factors constraining the development of the integration of large and small business entities in Ukraine.

Постановка проблеми. Побудова в Україні соціально-орієнтованої ринкової економіки неможлива без підвищення підприємницької активності її громадян, що визначає відповідні зміни на мікро- та макрорівні. Таким чином, малий бізнес є невід'ємною частиною будь-якої господарської системи, без якої економіка і суспільство в цілому не можуть не лише розвиватись, а й існувати. Загально визнані такі переваги малих підприємств, як мобільність, гнучкість, раціонально організована структура підприємства, можливість швидко реагувати на зміни попиту, оперативність освоєння нової продукції, сприяння послабленню монополізму, розвитку конкуренції тощо [5].

Малий бізнес в Україні недостатньо розвинутий, поряд з тим, як в економіці розвинутих країн він – основа системи підприємництва. У цілому за роки незалежності частка дрібних підприємств в українському ВВП, за оцінками сучасних досліджень та статистичних даних, поки що не досягла і 15%. Це значно менше, ніж у розвинених економіках: у Німеччині на частку малого бізнесу припадає 60%, в Італії – 70%, і навіть у сусідніх Росії та Білорусі – 22% і 23% відповідно [7].

Особливістю вітчизняного малого бізнесу є не лише його нечисленність, а також його об'єктивно другорядна роль в системі відносин з великим бізнесом, банками, державою. Продовжує залишатися сильною залежність приватних підприємств від органів державного управління та їх численних чиновників, що мають величезні можливості для контролю за діяльністю бізнесу, його дозволу або заборони. Державне сприяння розвитку малого підприємництва не дає ефективною віддачі. Тому складовими системи підтримки малого підприємництва слід розглядати поряд із державною підтримкою і різні форми взаємодії великих та малих господарських структур через форми інтеграційних зв'язків. Крім того, велике значення для забезпечення життєздатності малого підприємництва має система самоорганізації суб'єктів цього сектору економіки, його ринкова інфраструктура, а також міжнародна фінансова й технічна допомога [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам підтримки розвитку малого бізнесу в Україні приділяють увагу такі вітчизняні дослідники, як М. Малік, П. Саблук, З. Варналій, В. Месель-Веселяк, С. Мочерний та інші. Питання загальних закономірностей, теоретичних основ і проблеми інтеграційних процесів розглянуто в працях Н. Ігнатової, О. Гаврилюка, В. Парсяка, А. Румянцева, Ю. Шишкова та ін. Втім проблеми інтеграційної підтримки розвитку малого бізнесу досліджено недостатньо повно і потребують детального вивчення.

Постановка завдання. Метою статті є визначення ролі, місця та основних напрямів інтеграційної підтримки розвитку малого бізнесу в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. У всіх розвинених країнах світу малий бізнес є провідним сектором економіки, за яким закріплюється роль своєрідного каталізатора інноваційних процесів у виробництві та розвитку сфери виробничих, збутових, інформаційно-консультативних і побутових послуг, значення яких в економічному житті розвинутих країн все більше зростає.

У світовій практиці вважається нормою державне заохочення малого бізнесу в інтересах товариства і держави. При цьому завдання держави полягає не в тому, щоб просто передати малим підприємствам фінансові, технічні й інші ресурси, і не в тому, щоб підтримувати їх за будь-яку ціну, а в тому, щоб створити правові й економічні умови для їхнього виживання, спроможності зростати і самостійно розвиватися в умовах ринку.

Як повідомляє газета «Кореспондент», «у своєму бажанні займатися бізнесом жителі України не надто програють на тлі інших націй. За даними Інституту соціології НАНУ 30,6% співвітчизників хотіли б відкрити свою справу, а ще 18,7% відповіли на запитання «скоріше так». Сумарно ця цифра - 49,3% - близька до кількості британців, норвежців і словаків (близько 50 % у кожній з країн), які розглядають підприємництво як бажаний професійний вибір...але скромна частка малого бізнесу у вітчизняному ВВП свідчить, що ніде бажання так не розходиться з реальністю, як в Україні» [7].

Нестійкість економічної та політичної ситуації в нашій країні призводить до уповільненості та диспропорційності розвитку малих підприємств. О. Іванілов виділяє такі основні причини, що гальмують їх розвиток:

- неопрацьованість законодавства як з питань розвитку малого підприємництва, так і підприємництва в цілому;
- високі податки, що змушує деяких суб'єктів малого та середнього підприємництва йти в тіньову економіку;
- недостатня державна фінансова-кредитна і майнова підтримка малих підприємств;
- відсутність дійового механізму реалізації державної політики щодо підтримки малого бізнесу;
- недосконалість системи обліку та статистичної звітності малих підприємств;
- обмеженість інформаційного та консультативного забезпечення;
- недосконалість системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для підприємницької діяльності;
- відсутність стимулів для інвестицій;
- психологічне неприйняття позитивної ролі підприємців у ринкових перетвореннях серед окремих верств населення [4].

Ось чому для України сьогодні особливо актуальною є розробка й реалізація обґрунтованої та ефективної державної політики підтримки розвитку малого бізнесу і стимулювання такої підприємницької діяльності, що є основою економічного та соціального благополуччя держави.

Обмеженість економічних та політичних можливостей не дає змоги сьогодні малому підприємству в Україні конкурувати з великими корпоративними структурами. В сучасних умовах, коли зростає міждержавна та міжфірмова конкурентна боротьба за економічні ресурси і ринки збуту, зміцненню позицій малого бізнесу в світовій економіці сприяє розвиток всіляких форм його взаємодії з іншими видами бізнесу. Тому одним із основних напрямів розвитку малого підприємництва вітчизняні науковці вважають само-

організацію та кооперування малих підприємств на соціально-політичній і економічній засадах.

В Україні найбільш поширеними і ефективно діючими підприємницькими утвореннями можна вважати асоціації (союзи, спілки), консорціуми, концерни, холдинги. Виникнення та становлення таких громадських об'єднань підприємців відбувалось протягом тривалого періоду. Так, початковий етап, який характеризується створенням передумов інтеграційних процесів на рівні відповідних соціальних груп населення, бере початок наприкінці ХХ століття (1989 р.). На цей період припадає виникнення різних форм самоорганізації суб'єктів підприємництва, а саме: Спілка кооперативів та підприємців України, Спілка малих підприємств України, Спілка орендарів і підприємців України тощо. Об'єднання підприємців формувалось в самих різних організаційно-правових формах, переважно в рамках партійно-державних структур, профспілкових та виробничо-господарських організацій, заявивши про свій намір захищати групові соціально-економічні інтереси.

З 1993 року і по теперішній час – другий етап, що характеризується активізацією процесів роздержавлення, приватизації та відповідних змін у розкладці соціально-економічних сил. В Україні сьогодні виникає багато різноманітних громадських об'єднань, однак у них немає чітких програм, організаційного досвіду, ресурсних можливостей та достатньо значної громадської підтримки, що призводить до практичної деградації багатьох об'єднань або до переродження їх у пошуках можливих шляхів досягнення мети [2].

Інтеграція між господарюючими суб'єктами малого та великого бізнесу є характерною рисою економіки ринкових країн. До основних форм такої взаємодії господарюючих суб'єктів відносять: субпідряд, франчайзинг, лізинг та венчурне фінансування. На жаль в нашій країні процес інтеграційної взаємодії підприємств великого та малого бізнесу ще не дістав відповідного розвитку. На думку З. Варналія об'єктивними причинами такої ситуації є:

- недовіра та традиційно негативне ставлення населення й підприємців до таких об'єднань;
- протистояння місцевих органів влади;
- виключно слабкий взаємозв'язок малого підприємництва з інститутами політичної системи суспільства, що зумовлене перш за все нерозвинутістю самої політичної сфери;
- відсутність у підприємців свідомої потреби у структурній інтеграції, ілюзії про можливість без опанування нових економічних засад вижити у ринкових умовах;
- недостатність коштів на утримання таких структур;
- важкий тягар податкової політики держави тощо [3].

Для виходу із ситуації, що склалася доцільно впроваджувати позитивний досвід підтримки малого бізнесу країн, в яких цей сектор є широко розвиненим.

Однією з таких країн є Німеччина, в якій у сфері малого та середнього бізнесу зайняті 2/3 всього економічно активного населення та 4/5 учнів виробничого навчання. Малі та середні фірми дають половини ВВП країни, здійснюють до 40% усіх капіталовкладень. Головним принципом, що лежить в

основі державної підтримки малого та середнього бізнесу, є надання допомоги, яка активізує самодопомогу. Тобто, держава намагається створити для малих фірм не парникове середовище, а рівні конкурентні умови з великими компаніями.

Загалом державна підтримка малого бізнесу Німеччини здійснюється за наступними напрямками:

- структурно-політичні заходи;
- податкові пільги;
- фінансова підтримка;
- допомога в інноваційній сфері;
- допомога у навчанні підприємців і менеджерів;
- консультаційні послуги [5].

Активну участь у становленні дрібних фірм приймають великі компанії у Великобританії. Наприклад, Royal Dutch Shell, ICI, Control Data практикують відряджання кваліфікованих керуючих зі своїх підприємств на дрібні фірми на строк до двох років. Компанія British Gas інвестувала 15 млн. ф.ст. в розвиток малого бізнесу, пов'язаного з розробкою нових технологій для нафтової і газової промисловості. Для пошуку і підбору дрібних фірм, зайнятих розробкою нових технологій чи виробництвом товарів і послуг для нафтової промисловості, створено спеціалізоване дочірнє підприємство British Gas Ventures. Особливо відчутна допомога великого бізнесу в період становлення малого підприємства. Такі гіганти, як Royal Bank of Scotland, Rank Xerox, British Telecom розробили серію програм, що передбачають відшкодування дрібному підприємству транспортних і готельних витрат, забезпечення комп'ютерами, копіювальним та телекомунікаційним обладнанням. Всі ці послуги істотно полегшують діяльність починаючого підприємця. Значна в стартовий період і підтримка банків. Серйозна увага приділяється програмам підготовки фахівців в області малого і середнього бізнесу. Загальна програма навчання включає кілька видів шкіл. Найпрестижніший курс існує в п'яти університетських школах бізнесу - у мм. Дюрам, Глазго, Лондоні, Манчестері, Ворвіку [6].

Висновки. У більшості розвинутих країн державна підтримка малого бізнесу почала формуватися в середньому п'ятдесят років тому і сьогодні набула усіх ознак системи. Такі країни як Польща, Чехія, Угорщина, країни Балтії, які майже одночасно з Україною розпочали перехід до ринкової економіки, досягли не тільки макроекономічних успіхів, але й наблизилися до рівня розвинених країн за показниками малого бізнесу. В Україні ж темпи розвитку малого підприємництва є недостатніми для забезпечення виконання всього комплексу притаманних йому функцій в економічній системі держави. Загальний рівень сектору малого бізнесу ще недостатній з точки зору вимог раціональної ринкової економіки держави, і потребує подальшої підтримки держави в законодавчому та економічному плані з метою скорішої інтеграції до світового господарства та підвищення добробуту населення через розвиток приватної ініціативи. Успішний розвиток малого бізнесу великою мірою залежить від його державної підтримки. Держава має стимулювати та підтримувати самоорганізацію малого підприємництва, цим вона зміцнюватиме власні засади.

Зважаючи на це, основними шляхами подолання диспропорційності розвитку вітчизняного малого бізнесу, на наш погляд, мають стати: державна підтримка, інтеграційна підтримка, кооперування та самоорганізація малого бізнесу на політичних та економічних засадах. Ці форми в Україні лише започатковуються, тому вкрай необхідно здійснити комплекс заходів із створення правових та економічних умов їхнього формування й розвитку [2].

Таким чином, в Україні існує нагальна необхідність формування та реалізації нової державної політики щодо малого бізнесу, адже його сталий розвиток не є автоматичним наслідком економічного зростання.

Список використаних джерел:

1. Агапов И.А. Предпринимательские объединения как формы интеграции малого и крупного бизнеса / И.А. Агапов // Автореф. дис. канд. экон. наук: 08.00.05 – Экономика и управление народным хозяйством: экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами (экономика предпринимательства). – Спб., 2012. – 16 с.
2. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З.С. Варналій // 3-є вид., стер. – К.: т-во «Знання», КОО, 2005 – 302 с.
3. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навч. посіб. - К.: Знання-Прес, 2002. - 239 с.
4. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / О.С. Іванілов // К., 2009. - 729 с.
5. Сливка Ю. Державна підтримка малого та середнього бізнесу. Досвід Німеччини. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukstud/5/19.pdf>.
6. Сорокина В. Государственное регулирование малого бизнеса: опыт Великобритании. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://vasilievaa.narod.ru/19_2_98.htm.
7. Что препятствует развитию малого бизнеса в Украине. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://korrespondent.net/business/companies/1568040-korrespondent-vyzhit-lyuboj-cenoj-cto-prepyatstvuet-razvitiyu-malogo-biznesa-v-ukraine>.

Рецензент – к.е.н., професор Аранчій В.І.

УДК 338.635.004

СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ОВОЧІВНИЦТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСУ

Петренко А.В., асистент

Харківський національний технічний університет імені Петра Василенка

В даній статті розглядається розроблена та запропонована автором система інформаційного забезпечення маркетингової діяльності підприємства. Суттєвою її новизною є інтеграція Системи у процес продажу та реалізація принципу «багато підприємств – одна система», способом винесення її за межу суб'єкта дослідження – користувача у «хмарові» сервіси мережі Інтернет.

Як реалізація шляху удосконалення інформаційного забезпечення маркетингової діяльності нами був створений Інтернет - ресурс, що дозволив значно покращити інформаційне забезпечення, і в наслідок чого загальну ефективність діяльності підприємств. Створення сумісно з інформаційною системою альтернативного способу продажу продукції овочепродуктового підкомплексу також складає практичну новизну дослідження.

In this article the author developed and proposed a system of information support the marketing activities of the company. An important novelty is the integration of systems in the sales process and implementation of the principle of "many companies - one system " means making her the subject line of research - the user in the "cloud" services on the Internet.